

בשמיני ואין נהרגין עליה: מ' עכו"ם שעסק בתורה חייב מיתה. לא יעמוק אלא בשבע מצות שלהן בלבד. וכן עכו"ם ששבת אפילו ביום מנוחה החול. אם עשאהו לעצמו כמו שבת חייב מיתה. ואין צריך לומר אם עשה מועד לעצמו. כללו של דבר אין מניחין אותן לחדש דת ולעשות מצות לעצמן מדעתן. אלא או יהיה גר צדק ויקבל כל המצוות. או יעמוד בתורתו ולא יוסיף ולא ירע. ואם עסק בתורה. או שבת. או חדש דבר. מכין אותו ועונשין אותו. ומודיעין אותו שהוא חייב מיתה על זה אבל אינו נהרג: י בן נח שרצה לעשות

עשה: מורשה ע"י. ולא נלס לנס ולחלץ משום גזל כדמפרש: מורשה מאורשה. אמרתי איך דלרשי נה"ג נני עם הארץ נעקק אלו עונקין נעקמין (דף ע"ג): מינוף קא גזל ליה. ואל קא חשיב גזל וכן נעלה המאורשה דלא ככלל גילוי עריות הולך האדם.

עשה ושב אל תעשה ניהו ואמר ר' יוחנן ע"כ עובד כוכבים שעוסק בתורה חייב מיתה שנאמר תורה צוה לנו משה מורשה לנו מורשה ולא להם וליוחשבה גבי שבע מצות מ"ד מורשה מיוגל קא גזיל לה מאן דאמר מאורסה דינו כנערה המאורסה דבסקילה מיתבי היה ר"מ אומר מניין שאפילו עובד כוכבים ועוסק בתורה שהוא ככהן גדול שנאמר אשר יעשה אותם האדם וחי בהם שהנים לויים וישראלים לא נאמר אלא האדם הא למדת שאפילו עובד כוכבים ועוסק בתורה הרי הוא ככהן גדול התם בשבע מצות דידיהו: ר' חנינא בן גמליאל אומר אף

4) לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום א"ל רבנן יוחנן לרבי

וחכם חרשים ונבון לחש ואמר רבי אמי אין מוסרין דבריהם תורה לעובד כוכבים שנאמר לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום א"ל רבנן יוחנן לרבי

6) תוס' ה"ג ע"ג

5) תוס' ח"ג

אין מוסרין ד"ת לעובד כוכבים. הקשה הר"י אלמנן תפוק ליה דעובד כוכבים העוסק בתורה חייב מיתה כדליתא בפי' ארבע מיתות (פסחים דף ע"ג). עובד כוכבים העוסק בתורה חייב מיתה והמלמדו עובר על ולפי ע"כ לא תמן חכשול וכי חיימא ב' מלות דידהו דליתו חייב דקאמר גמ' התם והא אמרין התם דמנהיה ללמדס ויפקא ליה מהאי קרא (ויקרא י"ג) אשר יעשה אותם האדם וחי בהם כהן ולוי לא נאמר אלא אדם שאפי' גוי ועוסק בתורה וכו' וי"ל דהיינו אדם שניתנה תורה אצל לאחר שניתנה התורה והתירס להם ילפינן מהאי קרא דאף ו' מלות אסור ללמדס.

7) תוס' ח"ג ע"ג

מוסרין ד"ת לעובדי כוכבים כו'. לא קאמר אין מלמדין תורה לעובדי כוכבים דלא ודאי ב' מלות דידהו מלמדין אומן ובשאר מצות המורה עובד כוכבים הלומד אותה חייב מיתה ל"א אלא דהכא נלמד מענינו דאין מוסרין לעובדי כוכבים היינו טעם וקוד המלות ואפי' ב' מלות שלהם אין מוסרין להם סודן וטעמן ל"ח וע"ז מיימי ליה מקרא דכתיב ל"ט מגיד דבריו ליעקב וגם טעם חקים ומשפטים גו' דהיינו חקים ומשפטים של דת האלהים ואל כן עשה לכל גוי דגם משפטים ודת הגימטיות שלהם שמייבס לקיים שהדיין הוא א' מ' מלות שנגמרו בני נח מ"מ כל ידעום טעמם וקוד הענינים ומה יחייב קושיה המוס' בשם ר"א: תא אגמרד מעשה

מיום (אחד): אין מוסרין דבריהם תורה לעובד כוכבים. היה קשה להר"ר אלמנן מיעוק ליה דעובד כוכבים העוסק בתורה חייב מיתה כדליתא בפי' ד' מיתות (פסחים דף ע"ג). עובד כוכבים העוסק בתורה חייב מיתה והמלמדו עובר אפסי עור לא תמן חכשול וכי חיימא ב' מלות דידהו דליתו חייב מיתה כדליתא בפי' התם והא אמרין התם דמנהיה ללמדס ויפקא ליה מהאי קרא אשר יעשה אותם האדם וחי בהם כהן ולוי לא נאמר אלא אדם שאפי' גוי ועוסק בתורה וכו' וי"ל דהכא מיימי אפילו היכא דליתא עובד כוכבים אפי' שרצה ללמדו דליתא לפני עור כדליתא בפי' ע"ז (דף ע"ג) המושעו סוס

5) ר"י א"ל ת ע"ג

כנערה המאורסה דבסקילה. והשתא איכא למימר דרבי אמי סבירא ליה כמאן דאמר מורשה (קצ"ח) ומשום לתא דגזל נגע בה והיכא דישאל מוסר לו ומלמדו ברצונו תו ליכא משום גזל (קצ"ח) דלא יהא אלא ממנא אי יהיב ליה מדעתו תו ליכא משום גזל. ואע"ג דהיא מורשה לכל ישראל ואטו דבר של שותפות שנתן אחד מהם לאחר להשתמש מי לית ביה משום גזל אי משתמש בלתי רשות השני יש לומר דהני מילי בדבר המחסרו בשימוש דאיכא פסידא לשני אבל בדבר שאין מחסרו כגון לימוד תורה רשות מאחד מן השותפין סגי ותו לית ביה משום גזל (י"ג).

9) ר"י א"ל ת ע"ג

בתורה חייב מיתה כדליתא בפי' מ"ט במו"א דברשות ישראל ליכא משום גזל ע"ש אין דבריו נכונים דהא הוי גזל של כלל ישראל ומאן שביק ומאן מחיל, ומה שהביא ר"א מהא דמלינו בכמה דוכתי שהשיבו חז"ל לעכו"ם על שאלתם בתורה כ"ל דדוקא למסור להם ד"ת אסור אצל כשעכו"ם יודע הפסוק וטועה בו מותרין לפרש לו כדי שלא יתשוב אותנו כעובדין עמ"ש בתורה, ולולי דבריהם ה' נראה דהתם דוקא לעסוק בתורה אסור משום דכתי' תורה לזה לנו כו' אצל למסור לו דין ודבר מיוחד שקר היא דין תורה לא הוי ילפינן מתורה לזה, ואפשר נמי דדוקא תורה שבכתב ילפינן מתורה לזה ולא שבפי' וכ"ש דין פרטי, והנה המפרשים עמדו על מה שהשמיטו הפוס' דין זה ע"ש בשו"ת באר שבע (פ"י י"ד) ואפ"ל דממעשה דתלמי המלך שהתירו חכמים לכתוב התורה יוגית בכלל זה האמר למסור להם דברי תורה ופי':

10) תוס' ח"ג ע"ג

ובשומרה או השכירה לאחרים לא לנו לגזור: א' לשון ר"א בפרק ד' מיתות (פסחים פ"ג) א"ל א"ל כ"ל עובד כוכבים שעוסק בתורה חייב מיתה שנאמר (דברים ג', ד) תורה צוה לנו משה מורשה לנו ולא להם (פסחים ע"ג). והרי הוא בכלל גזל שהוא גזול ירושתו ונראה בעיני שישאל הנלמדו מורה הרי הוא עובד על ולפי עור ולא נאמר כל זה אלא בתורה משה ומנומיה שנלמדו ע"י ישראל אצל נביאים וכמוכס נראה בעיני שנתנו ללמדו שרואה בזה נחמיות האומרים לישראל ומשועת שראוי להשיב לפיקורסין וע"ז כן אפשר שידבק בתורה ישראל ולפי שראוי

אין מוסרין סתרי תורה אלא לאדם הגון ואין מוסרין סתרי תורה לגוי והוא מי שעובד לאילילים ולצבא השמים שמאחר שהוא כופר בעיקר היאך אנו מלמדין אותו תורה ועל זה נאמר מגיד דבריו ליעקב וכו' לא עשה כן לכל גוי.

12) ר"י א"ל

14) תוס' ח"ג ע"ג

האלה אשר לקחו וגו' ת"ד כתיב כתבו ישראל את התורה רבי יהודה אומר על גבי אבנים כתבה שנאמר וכתבת על האבנים את-בל דברי התורה הזאת וגו' ואחר כך סרו אותן בסדי אמר לו רבי שמעון לדברך היאך למדו אומות של אורח חיים תורה אמר לו בניה יתירה נתן בהם הקב"ה ושגרו נומריין שלהן וקילפו את הסיד והשיאוה ועל דבר זה נתתם גור דרים לבאר שרת שהיה

ר"א ר' חנינא א' גדול המצווה ועושה יותר ממי שאינו מצווה ועושה: ת"ד וכבר שלחה מלכות רומי שני סרדייוטות אצל חכמי ישראל למדונו תורתכם קראו ושנו ושלשו בשעת פמירתן אמרו להם דקדקנו בכל תורתכם ואמת הוא חוץ מדבר זה שאתם אומרים שור של ישראל שנגח שור של כנעני פמור של כנעני שנגח שור של ישראל בין תם בין מועד משלם נזק שלם מ"מ אי קראו ושנו וששו. ור"ת והא אמרין חנינא (דף ע"ג) המלמד תורה לעובד כוכבים עובר עשה"ל למגיד דבריו ליעקב (הכלל קמ"ו) ויש לומר דע"כ ע"ש ע"פ דברי המושל ולא נתחייב למסור ענינו אי נמי עשו ענינם גרים כדאי בספרי דפרשה אף חוצב עמיס':